

Odezwa uczestników XL Zjazdu Fizyków Polskich w Krakowie do MEN i odpowiedź ministerstwa

Obecni na zebraniu delegatów Polskiego Towarzystwa Fizycznego w Krakowie w dniu 10.IX.2009 nauczyciele i naukowcy wyrażają głębokie zaniepokojenie planami Ministerstwa Edukacji Narodowej radykalnych zmian w nauczaniu fizyki w szkołach ponadgimnazjalnych. Planowana przedwczesna specjalizacja już w pierwszej klasie doprowadzi do praktycznego analfabetyzmu w dziedzinie fizyki, chemii, biologii i geografii większość polskich maturzystów (a pozostała ich część – do analfabetyzmu w dziedzinie historii). Kolejne zmniejszanie liczby godzin przeznaczonych na fizykę nie będzie skompensowane wprowadzeniem przyrody, do nauczania której należałoby najpierw wyszkolić nauczycieli, aby nie ograniczyła się do powierzchownego omawiania „modnych” tematów.

Apelujemy o ponowne rozpatrzenie programów szkół ponadgimnazjalnych i przyjęcie rozwiązań, które umożliwią rozpoznanie talentów i zainteresowań uczniów przed wyborem przedmiotów objętych programami rozszerzonymi. Planowane ograniczenie liczby godzin fizyki i wybór tematyki podstawy programowej jest nieprzemyślane i może doprowadzić do powstania pokolenia ignorantów niezdolnych do właściwego funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie. Polskie Towarzystwo Fizyczne deklaruje gotowość współpracy w przygotowaniu nowego programu i podstawy programowej.

Odpowiedź Sekretarz Stanu Krystyny Szumilas przesłana prezesowi prof. dr hab. Reinhardowi Kullesie.

W związku z pismem delegatów 40-tego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Fizycznego wyrażającym niepokój w sprawie zmian programowych w szkołach ponadgimnazjalnych uprzejmie wyjaśniam:

Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego weszła w życie od dnia 1 września 2009 r. w przedszkolach, w klasach pierwszych szkoły podstawowej i w klasach pierwszych gimnazjum.

Nowa podstawa programowa traktuje okres nauki w gimnazjum oraz w szkole ponadgimnazjalnej, jako spójny programowo, sześcioletni (a w technikum – nawet siedmioletni) okres kształcenia. W okresie tym, w pierwszej kolejności uczniowie uzyskają wspólny, solidny fundament wiedzy ogólnej, po czym będą mieli możliwość znacznego pogłębienia wiedzy i umiejętności w zakresie odpowiadającym indywidualnym zainteresowaniom i predyspozycjom każdego ucznia.

Podstawa programowa z fizyki zawiera cele kształcenia – jako wymagania ogólne oraz treści nauczania – jako wymagania szczegółowe w zakresie podstawowym i w zakresie rozszerzonym. Dotychczasowa podstawa nie uwzględniała standardów wymagań egzaminacyjnych, które były określone w odrębnym dokumencie/rozporządzeniu. Nauczyciele i autorzy programów nauczania byli zmuszeni do znajomości obu dokumentów. Obecnie jeden dokument nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego zastępuje i zawiera łącznie treści nauczania i standardy wymagań.

Podczas nauki w liceum uczeń będzie kontynuował naukę w zakresie obowiązkowych przedmiotów maturalnych: języka polskiego, języków obcych i matematyki. Oprócz tego każdy uczeń wybierze kilka przedmiotów (może wybrać także spośród wymienionych wyżej), których będzie się uczył w zakresie rozszerzonym w znacznie większej niż obecnie liczbie godzin. Taka organizacja procesu nauczania pozwoli uczniom w każdym z wybranych przedmiotów osiągnąć poziom, który umożliwi im dostanie się na wybrany kierunek studiów.

W trosce o harmonijny i wszechstronny rozwój każdy uczeń liceum – o ile nie wybierze np. rozszerzonego zakresu kształcenia z fizyki – do zakończenia kształcenia w tej szkole, podobnie jak dla uczniów niewybierających zajęć rozszerzonych z geografii, biologii czy chemii – obowiązkowy będzie blok zajęć „przyroda”, przedstawiający w ujęciu problemowym syntezę wiedzy z nauk przyrodniczych.

Zatem, niezależnie od indywidualnych wyborów zajęć rozszerzonych każdy licealista będzie miał odpowiednią wiedzę i umiejętności zarówno z zakresu nauk humanistycznych, jak i matematyczno-przyrodniczych. Ponadto będzie mógł mieć pogłębioną – w stosunku do stanu obecnego – wiedzę z kilku wybranych przedmiotów.

W nauczaniu fizyki został położony większy nacisk na wykonywanie jak najwięcej doświadczeń i pomiarów, posługując się możliwie prostymi środkami (w tym przedmiotami użytku codziennego) przez nauczycieli i przez samych uczniów.

Nauczanie fizyki w zakresie podstawowym na IV etapie edukacyjnym stanowi dokończenie edukacji realizowanej w gimnazjum, dlatego wszystkie zalecenia dotyczące realizacji tego przedmiotu na III etapie dotyczą również etapu IV. Omawianie zarówno grawitacji z astronomią, jak i fizyki jądrowej, powinno w maksymalnym stopniu wykorzystać tkwiącą w omawianych zagadnieniach możliwość licznych i ciekawych odwołań do rzeczywistości, co powinno być zachęceniem uczniów do kontynuacji nauki fizyki w zakresie rozszerzonym. W trakcie zajęć z fizyki uczeń powinien obserwować pisać i wykonywać jak najwięcej doświadczeń. Nie mniej niż połowa doświadczeń wymienionych w podstawie programowej dla przedmiotu fizyka w zakresie rozszerzonym powinna zostać wykonana samodzielnie przez uczniów w grupach; pozostałe jako pokaz dla wszystkich uczniów, w miarę możliwości wykonywany przez wybranych uczniów pod kontrolą nauczyciela.